

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001714

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якимович Данило Володимирович

2. Danylo Yakymovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4253-1921

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 14-06-2024

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.600.110 (ID5492)

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.41.35, 76.29.55.05

Тема дисертації:

1. ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ПРИШИЙКОВИХ ДІЛЯНОК ПОСТІЙНИХ ЗУБІВ РІЗНИХ ГРУП
2. Features of the structure of the cervical regions of permanent teeth of different groups

Реферат:

1. Дисертація присвячена вивченню особливостей топографії твердих тканин постійних зубів різних груп у пришийковій ділянці та дослідженню їх якості і мінерального складу. Результати наукових досліджень та дані офіційної медичної статистики засвідчують, що стоматологічна патологія маніфестується сьогодні у 60-80% населення, сягаючи в ендемічних регіонах 95-99% Ураження зубів пришийкової локалізації належать до найбільш поширених стоматологічних патологій та характеризується вираженою тенденцією до зростання. Найчастіше серед них маніфестується пришийковий карієс зубів, а також некаріозні ураження – клиноподібні дефекти, ерозії тощо. Причини їх виникнення, а також способи профілактики і лікування привертають увагу різних дослідників. Вивченню загальних та локальних етіологічних чинників пришийкової патології зубів присвячені численні клінічні та експериментальні дослідження. Проте велика кількість

етіологічних чинників, наведених у літературних джерелах, на думку різних авторів є свідченням їх вторинності, оскільки, жоден з них, чи навіть їх сукупність, не здатні зруйнувати емаль, особливо у захищеній яснами пришийкової ділянці, де практично неможливо травмувати її напряму. Пришийкові ураження є малопомітними на початкових етапах, але, не отримавши необхідного лікування, з часом стають серйозною естетичною та стоматологічною проблемою і можуть привести до значного руйнування або й до втрати зуба. Очевидно, що ефективна профілактика пришийкової патології потребує не лише визначення чинників ризику її розвитку, але й розуміння їх ізольованого чи поєданого впливу на найбільш уразливі ділянки певних груп зубів. Тому першочергового значення набувають дослідження, що мають на меті вивчення причин та передумов виникнення пришийкової патології, з'ясування її частоти та особливостей локалізації. У зв'язку зі значною поширеністю уражень твердих тканин зубів патологією каріозної та некаріозної етіології, а також постійною тенденцією до зростання їх кількості та до омолодження даної групи патологічних процесів особливо актуальним є пошук шляхів їх раннього виявлення та профілактики. Сьогодні відомі різні способи ранньої діагностики карієсу та некаріозних уражень зубів. Одним з ефективних та широко застосовуваних в клінічній практиці методів виявлення змін у якості мінералізованих тканин є визначення їх мінеральної щільності при проведенні променевого обстеження пацієнтів. Використання даного методу відкриває широкі можливості індивідуального прогнозування уражень твердих тканин зубів, а також визначення груп ризику розвитку їх патології на підставі виявлених змін щільності досліджуваних тканин та тенденцій її динаміки. Необхідною умовою для цього є детальне вивчення нормальних показників мінеральної щільності твердих тканин інтактних зубів різних груп з урахуванням їх вікових, статевих, етнічних та ін. особливостей. У процесі виконання роботи було проведено обстеження 200 осіб зрілого віку (100 чоловіків та 100 жінок) для дослідження частоти маніфестації патології, локалізованої в пришийковій ділянці зубів різних груп – карієсу та некаріозних уражень (клиноподібних дефектів та ерозій). Для вивчення різних варіантів будови пришийкової ділянки постійних зубів різних груп та з'ясування частоти їх маніфестації було досліджено 320 постійних зубів верхньої та нижньої щелеп (по 10 зубів 11-18, 21-28, 31-38 та 41-48), видалених за клінічними показаннями та 40 їх поздовжніх шліфів. При макроскопічному та скануючому електронномікроскопічному дослідженні визначали співвідношення твердих тканин – емалі, цементу та дентину – у ділянці шийок зубів на їх вестибулярній, оральній (піднебінній/язиковій), медіальній та дистальній контактних поверхнях. Мінеральний склад емалі, дентину та цементу досліджували шляхом визначення в складі їх мінерального компонента вмісту чотирьох макроелементів (кальцію (Ca), фосфору (P), магнію (Mg) натрію (Na)) та трьох мікроелементів (калію (K), стронцію (Sr) і цинку (Zn)) з використанням атомно-абсорбційного та атомно-емісійного спектрального аналізу та методу спектрофотометрії. Для визначення щільності твердих тканин пришийкової ділянки було опрацьовано 280 рентгенограм інтактних постійних зубів (n=10 для 11-17, 21-27, 31-37 та 41-47 зубів) в програмі VixWin Pro.

2. The dissertation is devoted to the study of the topography features of hard tissues of permanent teeth of different groups in the cervical area and the investigation of their quality and mineral composition. The results of scientific research and official medical statistics indicate that dental pathology manifests itself today in 60-80% of the population, reaching 95-99% in endemic regions. Lesions of teeth in the cervical area are among the most common dental pathologies and are characterized by a pronounced tendency to increase. Most often, cervical caries of teeth manifests itself, as well as non-carious lesions – wedge-shaped defects, erosions, etc. The reasons for their occurrence, as well as methods of prevention and treatment, attract the attention of various researchers. Numerous clinical and experimental studies are devoted to studying the general and local etiological factors of cervical tooth pathology. However, a large number of etiological factors cited in the literature are considered secondary by different authors, as none of them, or even their combination, is capable of destroying enamel, especially in the protected cervical area where it is practically impossible to directly traumatize it. Cervical lesions are inconspicuous at early stages, but without proper treatment, they become a serious aesthetic and dental problem over time and can lead to significant destruction or even loss of the tooth. It is evident that effective prevention of cervical pathology requires not only identifying risk factors for its development but also understanding their isolated or combined influence on the most vulnerable areas of certain groups of teeth.

Therefore, research aimed at studying the causes and prerequisites for the development of cervical pathology, determining its frequency and localization features, becomes of paramount importance. Due to the significant prevalence of hard tissue lesions of teeth of carious and non-carious etiology, as well as the constant trend towards an increase in their number and rejuvenation of this group of pathological processes, the search for ways to early detection and prevention is particularly relevant. Today, various methods of early diagnosis of caries and non-carious lesions of teeth are known. One of the effective and widely used methods for detecting changes in the quality of mineralized tissues is to determine their mineral density during radiographic examination of patients. The use of this method opens up wide opportunities for individual prognosis of hard tissue lesions of teeth, as well as determining risk groups for the development of their pathology based on the detected changes in the density of the investigated tissues and trends in its dynamics. A necessary condition for this is a detailed study of normal mineral density indicators of intact teeth of different groups, taking into account their age, gender, ethnic, and other features. During the work, an examination of 200 middle-aged individuals (100 men and 100 women) was conducted to study the frequency of manifestation of pathology localized in the cervical area of teeth of different groups – caries and non-carious lesions (wedge-shaped defects and erosions). To study various variants of the structure of the cervical area of permanent teeth of different groups and to determine the frequency of their manifestation, 320 permanent teeth of the upper and lower jaws (10 teeth 11-18, 21-28, 31-38, and 41-48), extracted for clinical indications, and 40 of their longitudinal sections were examined. Macroscopic and scanning electron microscopic studies determined the ratio of hard tissues – enamel, cement, and dentin – in the neck area of teeth on their buccal, oral (palatal/lingual), medial, and distal contact surfaces. The mineral composition of enamel, dentin, and cement was investigated by determining the content of four macroelements (calcium (Ca), phosphorus (P), magnesium (Mg), sodium (Na)), and three microelements (potassium (K), strontium (Sr), and zinc (Zn)) using atomic absorption and atomic emission spectroscopic analysis and spectrophotometry. To determine the density of hard tissues in the cervical area, 280 radiographs of intact permanent teeth (n=10 for teeth 11-17, 21-27, 31-37, and 41-47) were processed using VixWin Pro software.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Масна ЗЗ, Якимович ДВ. Особливості будови пришийкової ділянки постійних зубів різних груп. Буковинський медичний вісник. 2023;27(1):15-19. DOI: 10.24061/2413- 0737.27.1.105.2023.3
- Якимович ДВ, Масна ЗЗ. Структурні особливості пришийкової ділянки постійних великих кутніх зубів. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. 2022;21(1):43-47. DOI: 10.24061/1727-0847.21.1.2022.08
- Якимович ДВ. Порівняння мінерального складу та щільності твердих тканин сформованих постійних зубів. Morphologia. 2023;17(3):147-150. DOI: <https://doi.org/10.26641/1997-9665.2023.3.147-150>
- Якимович ДВ, Дудок ОВ, Челпанова ІВ, Масна ЗЗ. Особливості топографії пришийкової ділянки постійних зубів. Morphologia. 2023;17(4):74-78. DOI: <https://doi.org/10.26641/1997-9665.2023.4.74-78>
- Yakymovych DV, Masna ZZ. Hard tissue density of permanent teeth as a radiometric biomarker of their quality. Inter Collegas. 2023;10(2):37-42. DOI: <https://doi.org/10.35339/ic.10.2.yam>
- Якимович ДВ, Масна ЗЗ, Масна-Чала ОЗ. Аналіз щільності твердих тканин пришийкової ділянки постійних зубів різних груп. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. 2023; 22(4):52-58. DOI: 10.24061/1727-0847.22.4.2023.46

- Yakymovych DV, Masna ZZ. Analysis of hard tissue density indicators of permanent teeth with different localization. Вісник проблем біології і медицини=Bulletin of problems in biology and medicine. 2024;(1):522-527. DOI: 10.29254/2077-4214-2024-1-172-522-527
- Якимович ДВ, Масна ЗЗ. Аналіз частоти ураження пришийковим карієсом постійних зубів різних груп. Вісник Вінницького національного медичного університету. 2024;28(1):42-45. DOI: 10.31393/reports-vnmedical-2024-28(1)-08
- Yakymovych D, Masna Z Analysis of the frequency of cervical pathology manifestation in permanent teeth of different groups. ScienceRise: Medical Science. 2024;(1): 47-52. DOI: 10.15587/2519-4798.2024.300702

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U002129

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Масна Зоряна Зеновіївна
2. Zoryana Z. Masna

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2057-7061

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гасюк Петро Анатолійович
2. Petro A. Nasiuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2915-0526

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Годованець Оксана Іванівна

2. Oksana I. Hodovanets

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1889-3893

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фур Микола Борисович

2. Mykola B. Fur

Кваліфікація: д. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7070-7007

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фурдичко Анастасія Іванівна
2. Anastasia I. Furdychko

Кваліфікація: д. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8677-428X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чухрай Наталія Львівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чухрай Наталія Львівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Якимович Данило Володимирович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна